K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr.66 20.Sierpnia 1943 W.P.Rok V.

I. SPRAWY POLSKIE.

Naczelny Wódz gen. Sosnkowski otrzymał od Komendanta Sił Zbrojnych w Kraju pismo deklarujące nie tylko posłuszeństwo ale i szczere żołnierskie oddanie dla Naczelnego Wodza żołnierzy armii Krajowej. W "osobie p. generała-nówi deklaracja -widzimy tego, który pierwszy wskazał nam jak należy organizować tajnie siły zbrojne w Polsce".

Z okazji Święta Polskiego Żołnierza wydało TWZW odezwę, w której m.i. czytamy: "Marszałek Piłsudski powiedział: "podstawą armii jest dusza prostego żołnierza. Wiemy z doświadczenia, że na niej tylko, na hartownej duszy prostego żołnierza możemy opierać kalkulacje wojenne w dniach decydujących o naszej przyszłości. W dniu Święta Żołnierza Polskiego, będącego uroczystą manifestacją solidarności narodu z Armią RP. składamy hołd naszym żołnierzom walczącym otwarcie z wrogiem w szeregach wojsk Alianckich, jak również naszym, nieumundurowanym żołnierzom Armii Podziemnej w Kraju".

Na jednym z terenów ćwiczebnych w Anglii odbyły się wspólne ćwiczenia oddziałów polskich i kanadyjskich. Przebieg ćwiczeń obserwował Naczelny Wódz gen. Sosnkowski, d-ca wojsk kanadyjskich W. Brytanii, reprezentant sztabu ang. oraz szereg wyższych oficerów ang., amer. i kanad.

Na święto pol. dywizjonów myśliwskich stacjonowanych w Irlandii, przybył samolotem, prowadzonym przez polskiego pilota, Naczelny Wódz gen. Sosnkowski.

Wódz Naczelny był obecny na apelu poległych, w czasie którego na pierwszym miejscu odczytano nazwisko gen. Sikorskiego, w wojskach lotniczych przyjął się bowiem zwyczaj, iż apel rozpoczynany jest imieniem zmarłego Wodza Naczelnego.

W niedzielę p. Prezydent odwiedził dywizjon nadając cały szereg odznaczeń lotnikom.

W Algierze otwartą została w obecności władz franc, wystawa p.t. "Polska w wojnie". Mapy i dokumenty, zgromadzone na wystawie, świadczą, że Polska nigdy nie skapitulowała.

Dnia 16.VIII. polskie dywizjony myśliwskie dokonały lotów wywiadowczych.

W noc z 15/16 VIII. pol. samoloty brały udział w operacjach lotniczych.

16.VIII. p. Leon Pijanowski, prez. Związku Rzemieślników i Robotników W. Brytanii przesłał pozdrowienia, wyrazy podziwu i czci dla robotników w Kraju. "My na obczyźnie staramy się Was naśladować, dlatego jedni z nas niosą odwet na skrzydłach, drudzy pracując przy warstacie. Robotnik polski przyczynia się do zwiększenia produkcji wojennej. Jednocześnie robotnik pol. dokształca się, chce zastąpić tych, którzy zginęli. Po wojnie będzie z nich kadra instruktorów."

16.VIII. członek Związku Polaków zagranicą wygłosił z Londynu przemówienie, skierowany do Polaków we Francji, Belgii i Luksemburgu. "Wiemy jak przeżywaliście chwile we wrześniu w 1939 r. Armia pol., utworzona we Farncji składała się w znacznej części z emigrantów. Po kapitulacji Francji polskie oddziały ustąpiły ostatnie z pola walki. Obecny czwarty rok wojny zbliża nas do decydujących wypadków. Dzięki krajowi i naszym siłom zbrojnym Polska ma zapewnioną odpowiednią pozycję. Ufamy, że powstanie wielka, potężna, demokratyczna Polska, w której się znajdzie miejsce dla każdego. Nie dajcie się sprowokować przedwcześnie, czekajcie na odpowiedni moment.

Min. K. Popiel poświęcił wspomnienie Wojciechowi Korfantemu w czwartą rocznicę zgonu. Był to jeden z najlepszych znawców Niemców jako poseł do Reichstagu, przywódca powstania śląskiego, organizator armii wielkopolskiej i obrońca praw pol. na Śląsku. Stale ostrzegał przed niebezpieczeństwem niem. i dążył do porozumienia z Czechami.

Min. ang. handlu Dalton pisze, że w chwili zbliżającej się klęski Niemiec i w obliczu zwycięstwa sprzymierzonych wszyscy przyjaciele Polski są przekonani, że Orzeł Biały wstanie znowu dumny i wolny. Najczarniejsza godzina już minęła. Na niebie widnieje jutrzenka wolności i zwycięstwa.

Min. pracy Ernest Bevin stwierdza, że wszyscy w Anglii rozumieją co znaczy spędzić 4 lata pod jarzmem ciemięzcy.

Nieugięty musi być duch narodu pol., który pomimo tych prześladowań trwa w nieustannej walce i oporze z wrogiem. Dzień zwycięstwa nadejdzie jednak szybciej, niż się wielu spodziewa. Robotnicy w Anglii rozumieją jak ważną jest rzeczą, aby robotnicy Polski, Czech i Rosji żyli w zgodzie. Porozumienie między tymi krajami musi być tego rodzaju, aby nie dochodziło już w przyszłości do żadnych tarć.

Jeden z Anglików, w komentarzu wygłoszonym po polsku w radio londyńskim, stwierdził, iż opinią ang. zajmują głównie dwa tematy. 1/ Narady w Quebec, 2/ zbliżająca się inwazja Europy. Dlatego wzywa się ludność pobrzeży, aby emigrowała z terenów zagrożonych. W Anglii panuje duże zadowolenie z objawów jedności w Polsce. Hołd, złożony przez min. oświaty ks. Kaczyńskiego systemowi szkolnemu w Anglii wywołał w Anglii duże zadowolenie. Podnosi się tu ogólnie wielkie uzdolnienia pol. studentów w przeswajaniu sobie nowych rzeczy.

Niem. min. pracy zostało przeniesione do Krakowa. Ruiny zamku w Brodnicy, tzw. wieżę mazurską, przerobiono na mieszkanie dla uchodźców z Niemiec. Najazd z Niemiec na Śląsk, Wielkopolskę i Pomorze rośnie z dnia na dzień. Powoduje to masowe wysiedlanie Polaków.

W publicznej bibliotece w Chicago odbyło się otwarcie wystawy pol.

19. VIII. odczytano w radio londyń. korespondencję z Łodzi, z której wynika, że coraz głośniej słyszy się tu polską mowę, a wielu Niemców mówi nawet o konieczności porozumienia się i współpracy. Za wiele jednak Polacy Łódzcy wycierpieli, aby się dali zmanić tym słodkim słówkom.

W cyklu "Przemiany" omówiono znaczenie konferencji w Hot Springs. Konferencja była poświęcona sprawom wyżywienia i rolnictwa. Zainteresowanie nią nie słabnie. Chodzi o to, czy narody zjednoczone zdołają znaleźć wspólny język dla spraw pokojowych. Uchwały konferencji zapadały jednogłośnie. Szereg zagadnień nie budził żadnych wątpliwości. Stwierdzono, że świat obecnie produkuje za mało, aby przyzwoicie wyżywić całą ludzkość. Po wojnie przez długi jeszcze czas produkcja nie będzie zadawalająca. Dotychczas tematem podobnych konferencji była kwestia zysku. Konferencja próbowała znaleźć środki ogólnej poprawy bytu ludzkości.

W Teheranie otwarte zostaną polskie gimnazja ogólno-kształcące.

"Nev Jork Times" poświęcił artykuł federacji polsko-czeskiej i współpracy sąsiedzkiej tych dwóch państw z Rosją, która leży w interesie Europy i powinna być oparta na zasadach Karty Atlantyckiej.

30. lipca Krajowa Reprezentacja Polityczna uchwaliła odezwę do narodu ukraińskiego, w której przestrzega Ukraińców przed czynami, które kopią grób dla marzeń tego narodu. "Zawróćcie z błędnej drogi, zerwijcie z upokarzającą was zależnością od okupanta, potępcie bestialstwa masowych mordów dokonywanych na ludności polskiej; powstrzymajcie natychmiast wszelkie wrogie akty ukraińskie przeciw Narodowi i Państwu pol., potępcie werbunek do dywizji ukraińskiej, wytwórzcie z nami solidarną samoobronę przed niszczycielską akcją okupanta i czynnie stwierdzcie wrogie względem niego stanowisko." Jedynie pod tymi warunkami dany wam na polskich ziemiach prawo do swobodnego i pełnego rozwoju.

II. NAJWAŻNIEJSZE ZDARZENIA.

Sycylia padła. W Quebec toczą się narady nad nowym atakiem na Europę. O naradach w Quebec pisze 17. VIII. "Times", że przywódcy gotując uderzenie na ciemięzców zachodnich nie mogą zapomnieć i o Japonii. Prace są obecnie w stadium technicznym. Prez. Roosevelt i prem. Churchill wybiorą z przedstawionych planów najlepiej im odpowiadający.

Ankara donosi, że prasa turecka wiele miejsca poświęca deklaracji Roosevelta z okazji rocznicy Karty Atlantyckiej. Prezydent oświadczył się w polityce międzynarodowej, przeciwko wszelkim zakusom imperialistycznym. Poprawy trzeba szukać przez ustanowienie nowego porządku rzeczy. Prezydent ma pełną rację. Nie tylko narody sprzymierzone, ale i neutralne, jak Turcja, przyklaskują z entuzjazmem tym słusznym poglądom. Anglosasi zorganizowali narody sprzymierzone pod hasłem nowego porządku, mającego zapewnić wszystkim narodom pokój na równych prawach.

Również z Ankary donoszą,że w Quebec zagadnienie drugiego frontu jest b. szczegółowo rozstrząsane.Mówi się,że atak głównie nastąpi w Europie zach. Członkowie sztabu w Quebec są zupełnie izolowani od kontaktu z osobami postronnymi.Jeden z rzeczoznawców wojskowych wyraził się,że konferencja obecna jest największym posiedzeniem rzeczoznawców.

18,VIII.przybył do Quebec prez.Roosevelt i odbył konferencję z prem.Churchillem i prem.Kanady.19.VIII.przybył do Quebec min.Eden i natychmiast odbył konferencję z prezydentem i premierem.Jest teraz nad czym radzić!

Sycylia upadła po 38 dniach od chwili lądowania na niej wojsk alianckich. Teraz armie sprzymierzone odległe są zaledwie o 5 klm.od stałego lądu Włoch. Bryt.straty w kampanii sycylijskiej wynoszą 20 tys.,wojsk amer.i kanad. 5 tys.Straty Niemców i Włochów wynoszą 167 tys.,z tego 135 tys.jeńców. "Neue Zürich Ztg." nazywa zdobycie Sycylii niewątpliwie największym dotąd zwycięstwem aliantów."New Jork Times" nazywa zdobycie Sycylii sukcesem strategii prem.Churchilla i prez.Roosevelta.Poraz drugi Italia znalazła się w okresie kryzysu politycznego. D-cą wojsk pancernych na Sycylii był gen.Hube,d-ca 14 dywizji pancernej pod Stalingradem.Dywizja jego pod Stalingradem została zupełnie rozbita, Hubemu tylko samemu udało się ujść. Teraz znów Hube był ostatnim żołnierzem który opuścił Sycylię.Teraz Hube pomaszeruje zapewne do Werony,w której Niemcy założyli swą główną kwaterę,i znów będzie zapewne ostatnim żołnierzem,który przejdzie skolei na Alpy.

Kiedy ustąpi cały rząd Badoglia?

Zapewne niebawem.Demonstracje są coraz gwałtowniejsze.W Rzymie panuje chaos.Ludność przerwała kordon miasta watykańskiego.Policja nie była przygotowana na taki napływ uchodźców.Sklepy są wysprzedane.Na placu św.Piotra uchodźcy rozbili namioty.W miastach powstają komitety robotnicze.Wypuszczeni przywódcy demokratyczni odgrywają w nich znaczną rolę.W Mediolanie dzienniki przestały wychodzić,zaopatrzenie miasta w żywność jest coraz trudniejsze."Voce Italia" pisze: że Włosi,którzy mają obecnie pod 30-tkę wogóle nie są zdolni wyobrazić sobie jak wyglądały Włochy demokratyczne.Trzeba ich dopiero przekonywać,że w takim ustroju każdy obywatel ma wpływ na życie kraju.Sympatie dla Aliantów rosną w krajach neutralnych.

W Hiszpanii dano nagle w kinach przeglądy tygodniowe angielskie,a radia transmitowały arie hiszpańskie ze St.Zjednoczonych.W Finlandii zawieszono audycje propagandowe,a zatrzymano tylko w języku ang.dla Ameryki i w rosyjskim dla sowietów.Wszystkie dzienniki poświęcają artykuły Karcie Atlantyckiej.Niemcy są osamotnieni.Coraz gorzej się im wiedzie. Do Hamburga mają wstęp tylko robotnicy.W Zagłębiu Ruhry odczuwa się dotkliwie brak wody.Skutki ataku na zapory dają się teraz we znaki.Na terenie Rzeszy pracuje już 12 milj.obcego wrogiego elementu.Ludność niem. chroni się do Prus Wschod.i państw bałtyckich do Polski i Czech.

Na Węgrzech doszło w kilku miejscowościach do demonstracji antyniem. Demonstranci żądali wycofania wojsk niem.z Węgier.Prasa atakuje gwałtownie pretensje Rumunii do Transylwanii.

Na Bałkanie tak wrze jakby wyzwolenie miało nadejść bardzo rychło. Francja czeka na hasło do boju.Europa wygląda niecierpliwie na decyzję z Quebec.Jest dobrej myśli,że jeszcze tej jesieni zrzuci jarzmo niewoli.

III.SYTUACJA NA FRONTACH.

Na froncie Briańska Moskale posunęli się o 14 klm.na zachód od Karaczewa i zajęli 130 miejscowości.Celem obecnego natarcia jest elektrownia w Biełej Bereja,na połowie drogi Karaczew-Briańsk.Nacisk Moskali jest tak duży,że Niemcy zaczęli budować nowe pasmo umocnień wzdłuż Desny aż do Kijowa.Prawe skrzydło sowieckie znajduje się obecnie 35 klm.na północ od Briańska.Na południowy wschód od Smoleńska posunęli się Moskale do 12 klm.,zajmując 30 miejscowości.Znajdują się o 16 klm. od Spas Demiańska.Na odcinku Charkowa krwawe walki.Niemcy pchają wielkie posiłki do Charkowa.Czynią rozpaczliwe wysiłki,celem utrzymania

miasta. Rzucili tam zapasowe wojska pancerne. Moskale przeszli do natarcia wzdłuż linii Charków-Połtawa.

18.VIII. bolszewicy zajęli Zmijew 35 klm. na południe od Charkowa. W ten sposób zbliżyli się do ostatniej lini kol. Charków Dniepropetrowsk na 30 klm. W dniu tym doszli też na 15 klm. do miasta Sumy na północny zach. od Charkowa.

POŁUDNIE: 17.VIII. oddziały amer. osiągnęły wieczorem przedmieścia Messyny. Amerykanie zdobyli wiele materiału wojennego w Milazzo. 3 dywizje amer. wkroczyły do Messyny i w ten sposób zakończono kampanię o Sycylię. Ludność włoska witała wojska entuzjastycznie. W chwili obecnej już stały ląd włoski znajduje się pod obstrzałem zarówno armii lądowej jak floty morskiej. W sobotę w ciągu 20 minut flota bryt. oddała 1000 strzałów na port Scalea. W nalotach dziennych bombardowano Foggi, Nicolla, S. Giowanni, Viterbo. Drogi między Mediolanem a Szwajcarią pełne są uciekających.

ZACHÓD: 16.VIII. silna formacja bombowców atakowała 6 lotnisk we Francji. Zbombardowano Le Bourget, Poix, Tomeville, Beaumont, stalownie w Denions, k. Valenciennes. 17.VIII. donoszą, że w ciągu 26 g. zbombardowano 20 lotnisk w zach. Europie. Bombowce W. Brytanii atakowały objekty w północnej Italii, zwłaszcza Turyn. Amerykanie dokonali nalotu na Regensburg nad Dunajem, gdzie są zakłady wytwarzające Messerschmitty i na Schweinfurth, wytwarzające płyty stalowe dla czołgów. W nocy z wtorku na środę RAF zrzuciło 1500 ton bomb na centrum badań lotniczych w Peenemünde nad Bałtykiem. Zakłady obrócono w perzynę. W tym czasie Moskity atakowały Berlin.

DALEKI WSCHÓD: 17.VIII. wojska amer. wylądowały na wyspie Vella la Vella, biorąc do niewoli garnizon z 350 japończyk. Ciężkie bombowce amer. atakowały ponownie port naftowy na Borneo. 18.VII. lotnictwo gen. Mac Arthura odniosło swój największy sukces w tej wojnie. Samoloty wywiadowcze stwierdziły przybycie na lotnisko N. Gwinei silnych posiłków w lotnictwie. Eskadry amer. dokonały niespodziewanego nalotu na 4 lotniska w nocy i za dnia. Z 225 samolotów zniszczono 120 i uszkodzono ponad 50, przy stratach 3 aparatów własnych.

IV. RÓŻNE.

Obecnie 54 miljonów ludzi pracuje w przemyśle ST. Zjednoczonych.

Król Jerzy był obecny na wielkich manewrach floty bryt.

W Anglii dotychczas nie jest racjonowany chleb, mąka, ciastka, ziemniaki, owoce, jarzyny, kawa, kakao, czekolada, ryby. To, co jest racjonowane można otrzymać w większych ilościach niż w Niemczech. Również tytoń, papierosy i spirytualia nie podlegają ograniczeniom. Angielka może otrzymać w ciągu roku 2 pary trzewików, 5 par pończoch, 1 sukienkę.

W Norwegii ogłoszono stan wyjątkowy.

Burmistrzem Mediolanu, Como i Verony zgłosili swoje dymisje.

W Genui robotnicy portowi rozpoczęli strajk.

Goebbels na konferencji w ministerstwie propagandy polecił propagandę hasła: "przetrzymać" i "frontu odległego o 1000 klm. od Niemiec". Nie wspomniał ani słowem o innych sprzymierzeńcach.

Tajne drukarnie włoskie drukują ulotki przeciw Badoglio.

-----000-----

Na fundusz prasowy złożono wzł:
KY 26, Olga 20, W.M. 20, Tot 5,
Kapitulini 5,
Lala 500 ark. [illegible] 80 ark.
pap., Gil farba i matryce.
Na FUS: Maciek 100, Filek 50,
Na fundusz specjalny: Baccarat
250, Niedźwiedź 100, Mazepa 100,
Wiorna 25.

000----000